

φευτοπόλεμό σας; Μὲ τὰ τότε χάλια σας, ὅχι μόνο μὲ τὴν Τουρκία δὲ μπορούσατε νὰ πολεμήσετε, ἀλλὰ οὔτε μὲ Τουρκόγυφτους».

«—Καὶ τὴν ἀδράνειαν τοῦ στόλου πῶς τὴν ἐξηγεῖτε; φωνάζουν ἄλλοι.

«Σὰς ἀπαντῶ:

«—Φανταστεῖτε στόλο χωρὶς κανένα σχέδιο καὶ κανένα ἐπιτελεῖο, ποὺ τὸν διέταξε νὰ κανονιοβολήσει ὅλες τὶς ἀχτὲς ἑνὸς ἔξω φρενῶν ὑπουργός, δημοκόπος καὶ δικολάβος. (Σημ. Νουμά. Ὁ κ. Λεβίδης δά! Ἀκόμα γελᾶνε οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ναυτικοῦ μας μὲ τὶς διαταγὰς ποὺ τοὺς ἔδωσε νὰ μπομπαρδίσουν ἀμέσως τόσο μέρες ποὺ γιὰ νὰν τὸ καταφέρουν χρειάζονταν νάχουν Ἑγγλέζικο καὶ Φραντζέζικο στόλο μαζί! Ὁ κ. Λεβίδης, ὅστερ' ἀπ' αὐτό, ξανάγινε καὶ δεύτερη καὶ τρίτη φορὰ Ὑπουργός!)

«Καὶ δὲν ἀκούσατε πῶς ὁ στόλος αὐτὸς πῆγε στὸν πόλεμο μὲ κανόνια δίχως καφούλια καὶ μὲ ναῦτες ποὺ τοὺς ἐπῖανε ἡ θαλάσσα, καὶ μὲ ἀξιωματικούς μὲ μιλακὲς πατούσες;

«Μὰ ἔς παραδειχτοῦμε πῶς τὸ Παλάτι διάταξε τὸ στόλο νὰ μὴν πολεμήσει. Ἐέρτε σεῖς, ἂν ἡ Αὐστρία δὲν ἀπαγόρευε ρητὰ νὰ μὴ χτυπηθεῖ ἡ Σαλονίκη, φοβερίζοντας πῶς θάφθῃ τὸν Τουρκικὸ στρατὸ νὰ φτάσει στὴν Ἀθήνα;

«Μ' ἂν ὁ Τουρκικὸς στρατὸς καταχτοῦσε τὴν Ἑλλάδα, τί θὰ μᾶς ὠφελοῦσε νὰ μπομπαρδίσουμε τὴ Σαλονίκη καὶ τὸ Γαϊδουρονήσι;

«Ὁ στόλος θάξιζε, ἔκινούσατε στὴ στεριά. Τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ τοῦ δώσατε στὰ πόδια, ἔπρεπε ὁ στόλος νὰ μὴν κουνηθεῖ γιὰ νὰγοράσουμε φτηνότερα τὴν εἰρήνην.»

«Καὶ τὸ ἀτιμώτερο ἀπ' ὅλα εἶναι πῶς ἀμέσως ρῆξαμε ὅλα τὰ λάβια τοῦ πολέμου στὴ Βασιλεία. Προδότης ὁ Βασιλεὺς! Ἀνακτορεὺς καὶ ἀνίκανος ὁ Διάδοχος!

«Θέλαμε ἀπὸ ἓνα παιδί, καθὼς εἶχαν τότε ὁ Κωσταντῖνος—ποῦ ποτὲ δὲ διοίκησε μιὰ μεραρχία, ποτὲ δὲ γνώρισε μεγάλαν στρατ. γυμνάσια, γιὰτὶ ποτὲ δὲν εἶχανε στρατὸ—νὰ διοργανώσει σὲ λίγες μέρες ἓνα συρφετὸ 70 χιλ. νὰ ὀχυρώσει τὴ Λάρισα, νὰ κάνει τοὺς λαγούς λιοντάρια, νὰ παρηγοράει τοὺς ἀντισυνταγματάρχες ποὺ κλαίγανε, νὰ ὀχυρώσει τὸ Δομοκὸ καὶ τὶς Θερμοπύλες, νὰ βρεῖ κανόνια καὶ καινούρια ὅπλα, καὶ κατατροπώνοντας Φόν-Γκόλτς καὶ Ἑτέμ νὰ μπεῖ νικητὴς τουλάχιστο στὴ Σαλονίκη.

«Μὰ καὶ Μ. Ἀλέξανδρος καὶ Μ. Ναπολέοντας νάτανε, τέτια θάματα ἀδύνατο νὰ κάνει. Καὶ δὲν εἶναι θάμα ποὺ κατόρθωσε νὰ σώσει τὸ στρατὸ μὲ τὶς ὑποχώρησεις καὶ νὰ γλυτώσει τὸ ἔθνος ἀπὸ τὴν ὀδὴν νὰ δεῖ τὸ Διάδοχο Κωσταντῖνο νὰ σέρνεται αἰχμάλωτος στὴν πόλιν τοῦ Κωσταντίνου;»

ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ

χαρὰχτήρισε μιὰ φημερίδα ποὺ ὁ Ράλλης ἀπαγόρευε νὰ γίνῃ μνημόσυνο στοὺς σκοτωμένους Κρητικούς.

Καὶ μ' ὅσα γράψανε ἀπάνου σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα μᾶς δείχνανε πῶς εἶχαν τὴν ἀπαίτηση ὅχι μόνο ἡ Κυβέρνηση νάφθῃ νὰ γίνῃ τὸ μνημόσυνο, ἀλλὰ νὰ κηρύξει καὶ τὸν πόλεμον στὴ Ρουσία.

Τί τοὺς ἐννοιαζε τοὺς παλληκαράδες; Αὐτοὶ ἔχουν τὸ κουράγιο καὶ μ' ὅλη τὴν Εὐρώπῃ νὰ πολεμήσῃ ἡ Ἑλλάδα, σώνει νὰ γίνῃ κάτι ποὺ νὰ μποροῦνε νὰ πούλανε περισσότερα φύλλα.

Νά, αὐτὸς εἶναι ὁ «ἐντιμος» τύπος τοῦ κ. Ράλλη!

τῆς Παναγίας, σὺν καθὲς μεγάλῃ καὶ ἐπίσημῃ γιορτῇ στὸν τόπο μας, δὲ μᾶς ἔφησε παραπονεμένους. Ἐντενα (ἀριθμ. 11) λαβωμοὶ μὲ μαχαίρια, ξύλα, καὶ ἄλλα ὅπλα (δὲν ἔλειψε καὶ ἡ κλασικὴ πιά σουστα) γενήκανε τὴ μέρ' αὐτὴ στὴν Ἀθήνα καὶ στὴν Περαιά. Τὰ ρέστα τὰ βλέπετε στὸ βδομαδιατικὸ φονοπάζαρο.

Ἀπ' αὐτὸ καὶ ἀπ' ἄλλα τέτια πᾶσι νὰ πιστέψῃ κανεὶς πῶς ἐνῶ ὅλ' οἱ ἄλλοι λαοὶ γιορτάζουν γιὰ νὰ γλεντᾶνε, ἐμεῖς οἱ Ῥωμοὶ γιορτάζουμε γιὰ νὰ σκοτωνόμαστε. Ὁ Ὑπουργός, λοιπὸν ποὺ θάθελε νὰ δουλέψῃ σοβαρὰ νὰ λιγυστέψῃ τὸ μεγάλο αὐτὸ κακὸ, ἔπρεπε πρῶτα πρῶτα νὰ ζητήσει νὰ καταργηθῇ ὅλες οἱ μεγάλες γιορτές.

ΕΡΜΗ

λοιπὸν καὶ τὸ συλλαλητήριον γιὰ τὴν Κρήτη καὶ μίλησε καὶ ὁ κ. Γιολντάσης τῆς «Ἀστραπῆς».

«Ἐπὶ τέλους! ἔχρειάσθησαν οἱ κρότοι τῶν Ῥωσικῶν πυροβόλων, οἱ ὅποιοι μετέβαλον εἰς ἐρείπια τοὺς Χριστιανικοὺς ναοὺς τῆς Κρήτης, ἔχρειάσθησαν αἱ σφαῖραι τῶν Ῥωσικῶν ὀπλῶν κτλ. διὰ νὰ ἐξυπνήσῃς ἐκ τοῦ ληθαργίου, Διὰ τῶν Ἀθηνῶν!»

Τὴ κρίμα ποὺ δὲ μιλῆσαμε σ' αὐτὰ τὰ συλλαλητήρια καὶ μεῖς. Ἀ μιλούσαμε, ὅστερ' ἀπὰ τὸν κ. Γιολντάση πάντα, θὰ λέγαμε:

— Ἐπὶ τέλους! Χρειάστηκε νὰ παραφρανῇσῃ ὁ Ἀθηναῖκος τύπος, χρειάστηκε νὰ πιστέψῃ τὶς παλάβρες τοῦ ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν, χρειάστηκε νὰ μεταμορφωθεῖ ἔκτοτα ἄλλη μιὰ φορὰ ἡ Ἀθήνα σὲ φρενοκομεῖο, γιὰ νὰ μᾶς ξαναγιομίσῃς μῦθες, ὦ Γιολντάση τῆς «Ἀστραπῆς»!

IBAN ΤΟΥΡΓΚΚΡΕΝΕΦ

ΕΝΑ ΣΥΝΑΠΑΝΤΗΜΑ

Εἶτανε μέρα χυνοπωρινή. Ἐνα ἀνάρτιο λιανόβροχο σὰ σκόνῃ ἔπεφτε ἀπὸ τὸ πρῶτ' καὶ κάπου-κάπου τοῦ ἡλίου οἱ ἀχτίδες λιγοστὲς σκίζανε τὰ νέφη.

Ὁ οὐρανὸς σκεπάζονταν ἀπὸ συννεφάκια, ποὺ χύμιζαν τὸ ἓνα πὰ στ' ἄλλο δείχνοντας τὸ γαλάζωμα, ποὺ ἀπλώνονταν καθάριον καὶ γαλήνιον ἀπαράλλαχτο μὲ ὁμορφὴν γαλανὴν λίμνην.

Πέτυχα εὐχάριστο ἀποκοῦμπι στὸ μαλακὸ τῶν δειντρῶν χορτάριασμα καὶ ἀπὸ κεῖ μ' ἔφτανε τοῦ δάσου ἡ φωνή.

Οἱ φυλλωσιὲς πάνωθεν ἀπὸ τὸ κεφάλι μου ἀσάλευτες σκεδόν' καὶ στὸ φυλλομουρμούρισμα ποὺ μόλις ἀκούγονταν, τὸ τραγουδοῦν ἔξανοίγα τοῦ χυνοπώρου.

Καὶ δὲν εἶταν οὔτε τῶν μισάνοιχτων φύλλων τὸ ἀνατρίχιασμα στὴ γελαστὴ ἀνοιξή, οὔτε ἡ γλυκειὰ τοῦ καλοκαιριοῦ νάρκη, οὔτε τὸ θλιμμένο χαῖρε, ποὺ τὸ χυνοπώρο μᾶς στέλνει, μὰ εἶτανε ὡσάν γλυκομουρμούρισμα μέσα σὲ ὕπνον.

Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἓνας ἀνάλαφρος ἀέρας φυσοῦσε καὶ ἔσμιγεν ἀγκαλιαστὰ τὶς ψιλὲς δειντοκορφές.

Μὰ ὅταν ὁ ἥλιος ρώτιζε, τὸ βῆθος τοῦ δάσου ποὺ θαμποςκέπαζε τῆς κατχνίας τὸ πέπλο, φεγγολοῦσε ὅλο χαμόγελο καὶ τῶν φλαμουριῶν τὰ λυγρὰ κορμιά ἀσπρογάλιαζαν ὡσάν ἀτλάζι, ἐνῶ τὰ φύλλα πέφτανε χάμου σὰ χρυσὴ βροχή.

Κάποιες φτέρες κιτρινασμένες κιόλα ἀπὸ τοῦ χυνοπώρου τὸ λιθόρι ὑψώνονταν χαριτωμένες καὶ ἄλ-

λες, φερτωμένες τὶς ἀλαμάντινες σταλακτιές τῆς βροχῆς, γέρνανε σὰν μερὰλα φτερά πρὸς τὸ χορτάριασμα τῶν δειντρῶν, ποὺ χαϊδεῖν ὁ ἀέρας τοὺς. Σὰν κρύβονταν ὁ ἥλιος, τὸ δάσο λούζανταν σὲ γαλάζιο φῶς, ἀμάλαρον, ὅπου καθὲς ζῶν πνέγονταν μὲ νάχον τῶν φλαμουριῶν τὰ κορμιά ἀσπρολογούσαν ὡσάν κολώνες χιονοῦ σὰ μὲν λευκότη σκληρὴ, ποὺ χτυποῦσε στὸ πρᾶσινο.

Καὶ τότες ἡ βροχὴ ἔπεφτε στάλα, στάλα, στὴν ἀρχή, ἔπειτα πυκνὴ μὲ τὰ μωρόσκοπα καὶ μουσικὰ τῆς μουρμούρισμα.

Ἐβλεπες ἄκόμα ἀνάμεσα στὰ χλωμασμένα φύλλα καὶ μερικὰ πράσινα καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ πρῶτανε κάνα νιὸ βλασταρὶ ὀλοπόμφου ἢ χρυσολίτρινου, ποὺ φλέγονταν καθὲς ποτὴν ἄχτιδ' αὐτὴν χαϊδεύει, ξεχωρίζοντας τὰ δειντρῶν τὰ κλωνάρια χτυπητὰ στὸ φῶς.

Σάπαινα κατὰ πούλα, μονάχα τοῦ μελισσοφάχου τὸ περιγελαστὸ καὶ χαρούμενο ξεφωνητὸ χύνονταν σὲ κύματα, ξεφωνίζοντας τὴ βαθειὰ στεγνὰ.

Πριχὺ φτάσανε πέρασα μέσαθεν ἀπὸν δάσο λεύκων. Καθόλου δὲ μ' ἀρέσανε αὐτὰ τὰ λευκαστήρια δέντρα μὲ τὴν ἀσημένια φυλλωσιά, ποὺ σαλεύει ἐπιμονα καὶ μὲ τὰ φύλλα τοῦ ποὺ κουνιόντανε πάνω στὰ μακροῦλά τους κλωνάρια.

Πρέπει ὥστόσο νὰ μαλογήσω, πῶς τὶς καλοκαιρινὲς βραδιές, σὺν ὑψώνεται ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ πυκνῶν χαμόκλαδων καὶ σπιθοβολῶν στὸ δυσμικὸ φῶς, ὡς νὰ εἶταν καθὲς τοῦ φύλλου χρυσοπέταλο καὶ τὸ κορμὶ τοῦ ὡς νὰ πλημμυρίζονταν ἀπὸ παρρηρὸ φῶς, τὸ δέντρο αὐτὸ εἶναι ὠραῖο.

Καὶ ἄκόμα εἶν' ὁμορφο σὲ καλοκαιριά, ὅταν δυνατὸς ἀέρας κουνάει τὰ φύλλα τοῦ πρὸς ὅλες τὶς μεριές, ποὺ θαρρεῖς πῶς λαχταρεῖ νὰ πεταχθῇ πρὸς τὴν ἐξοχή.

Νά γιὰ ποῦ λόγῳ δὲ σταμάτησα στῶν λεύκων τὸ δάσο, μὰ προτίμησα νὰ βρῶ ἀνάπαψη κάτου ἀπὸ μιὰ φλαμουριά, ποὺ τὰ κλωνάρια τῆς τὰ χαμηλὰ χαμηλὰ μὲ σκεπάζαν ἀπὸ τὴ βροχή.

Ἵστερα ἀπὸ λίγες στιγμὲς σφύριξα στὰ σκύλα μου καὶ, σὰ σωστὸς κυνηγός, δὲν ἄρρησα ν' ἀπακοιμηθῶ. Κ' ἐγὼ δὲν ξέρω πόσον κοιμήθηκα, μὰ ὅταν ξύπνησα τὸ δάσο πλημμυρίζε ἀπὸ ἡλιόφωτο καὶ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ φύλλα ποὺ ὁ ἀέρας ἀποχωρίζε, ὀλοῦθε εἶβλα νὰ ξεπλώνεται τὸ ἀπέραντο γαλάζωμα.

Οὐτ' ἓνα πιά σῶγερο. Εἶχε καλοσυνέει καὶ ἀνάπνευχα τὴ δυναμερὴ δροσεράδα ποὺ σοῦ ἀνοίγει τὴν καρδιά καὶ σοῦ μνηαῖ μιὰν ὁμορφὴν βραδιά.

Καθὼς σηκώθηκα νὰ τραβήξω γιὰ τὸ κυνήγι, παρατήρησα μιὰ χωριατοπούλα ποὺ ἀκίνητη κάποιον περίμενε, λίγα βήματα μακριὰθε μου. Καθονταν μὲ τὸ κεφάλι γερτὸ στὸ στῆθος τραχημένη ἓνα χοντρὸ μπουκέτο ἀπὸ ἀγριολούλουδα γλυστρουσε ἀπὸ τὸ χέρι τῆς τ' ἀκίνητο, ποὺ κρεμοῦσε καὶ οἱ ἀνθοὶ πέφτανε ἀργά, ἓνας-ἓνας στὸ φουστάνι τῆς τὸ ρηγυτὸ, καθὲς ποῦ ἡ παιδοῦλα βαρυναστενάζε.

Ἡ διπλὴ σειρὰ ἀπὸ ψεύτικα μαργαριτάρια, ποῦχε γύρω στὸ λαιμὸ, ἔπεφτε πὰ στὸ λευκὸ τῆς πουκάμισο κλεισμένο στὸ στῆθος καὶ στὰ μανίκια καὶ ποὺ τέλειωνε σὲ μικρὲς σούφρες γύρω στὸ κορμὶ τῆς. Ἀπὸ τὸ κόκκινο κεφαλομάντηλο, ποὺ κρατοῦσε τὰ ξανθὰ τῆς μαλλιά, ποὺ εἶχανε ἓνα ὠραῖο χρῶμα ξανθό-σταχτερό, ξεπρόβανε τὸ χαριτωμένο τῆς προσωπάκι καὶ ἡ λευκότη τοῦ μετώπου τῆς. Τὰ δέμα τῆς εἶταν μελαχρινό, μὲ κείνη τὸ ξεχωριστὸ μάραμμα ποὺ ἔχει τὸ λεπτὸ δέμα. Τὰ μακρὰ τῆς ματόκλαδα, καθὼς κρατοῦσε κατεβασμένα τὰ μάτια τῆς, ἤσκιωναν τὰ μάγουλά τῆς, ὅπου ἓνα δακρυ

ἐλαμπέ σπαλαττημένη, ἀπὸν χάραξε μια μεγάλη ὑγρή γραμμὴ. Τὸ δὲ ἔλαμπε πᾶν φρυδιὸν τῆς εἴτανε ἄρμονικά, μὰ ἡ μύτη τῆς μοῦ φάνηκε ἀγλαὴ χοντρή, μόλο που δὲ χτυποῦ σε αὐτὸ ἄσκημα στὸ σύνολο τῆς ὀψης τῆς, ποὺ εἴταν ἡ γλυκεῖα μὰζι καὶ χαριτωμένη καὶ ποὺ ζωγραφίζονταν προπάντων ἡ ἀκακὴ θλίψη παιδιοῦ, ποὺ δὲν ξέριε ἀκόμα τὸ τί θὰ πῇ πόνος.

Τὸ ἔβλεπα πῶς κάποιον περίμενε κ' ἕνα φυλάκι πᾶν ἐπεφτε καὶ τὸ παραμικρότερο τρίξιμο μέσα στὸ δάσο τὴν ἔκανε νὰ ξαφνιάζεται καὶ ἀνασηκώνει τὰ καθάρια καὶ δειλά τῆς ματιά. πούμιαζαν σὰ ματία Ἰακκαδίου.

Ἀντιζώνταν πρὸς τὸ μέρος ποὺ ὁ κρότος ξεκινούσε κ' ἐπειτα, πᾶν ἐφευγε ἡ ἐλπίδα, ἀναστέναζε καὶ ἄφηνε νὰ ξακαπέφτῃ τὸ κεφαλάκι τῆς μὲ πόνον, παίζοντας μὲ τὸν σιλόρπουα ἀνθούε πὰ στὰ γόνατά τῆς.

Μὰ ξαφνικά τὰ φρουσιωμένα τῆς ματόφυλλα ῥόδιον, εἶδα τὰ χεῖλια τῆς ποὺ τρέμανε καὶ δάκρυα ποὺ κύλισαν σὰ μαργαριτάρια μέσα στ' ἄνθια. Μισή ὥρα πέρασε καὶ πᾶντα ἡ παιδοῦλα πρόσμενε, πᾶντα ἀπογοηζώνταν. Ἐνὰ ἄλλο τρίξιμο ἀκούστηκε στὸ δάσο. Σκίρτησε. Ὁ κρότος ξεχωρίζονταν πᾶρα καθαρός καὶ σίμωκε κατ' ἄλῃδα πῶς κάποιος περπατοῦσε γρήγορα.

Ἀνασηκώθηκε σαστισμένη καὶ μὲ τὸ ῥόδο μὴ χαθῇ καὶ ἀπὸ τὴν ἀπόρρ' ἡ ἐλπίδα, μὰ εἶδα κρέως πῶς στήματιά τῆς ἔλαμπεν ἡ χαρά. Ὑστερα ξεχώρισε πίσω ἀπὸ τὰ σιλωναρία ἕνα ἄνθρωπο ποὺ προχωροῦσε μὲ μεγάλα πατήματα.

Ἡ μοπελλοῦλα γίνηκε ὀλοπόρφουρη καὶ τὰ χεῖλια τῆς χαμογελάσανε, ἐπειτα χλώμιανε καὶ τὴν εἶδα νὰ τρέμῃ τόσο, ποὺ οὔτε νὰ σηκωθῇ δὲ δύνουνταν, μὰ καρτέρεσε καὶ τὴν τιμώσῃ ὁ ἄνθρωπος. Τότες τὸν κοίταξε μὲ ματιά ἔρωτα σύγκαира καὶ τρυφεράδας, ματιά ἱκετευτικὴ θάλεγε.

Ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ κρυφώνα μου ζέταζα αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, μὰ δὲ μ' ὄρεσε. Θὰ εἴταν βέβαια, καθὼς τὸ δειχνε ἡ στάση του, καμαριέρης κάποιου πλοῦσιου ἀρχόντου ἀπὸ δὴ κοντά. Τὸ βάλεμό του εἴταν ἀλλόκοτο. Φοροῦσε ἕνα πανωφόρι ποῦχε χρῶμα μπρούντζου, κλεισμένο ὡς τὸ πηγούνη, μὰ χτυπητὴ γραβάτα κ' ἕνα βελουδένιο κασκέττο μὲ χρυσὰ σερέττια, χωμένο ὡς τὰ ματία του.

Ὁ γαγκῆς τοῦ ποναχμισοῦ του τοῦ μισόκοβε τὰ μάγουλα κ' ἐσκάλωνε ἴσα μὲ τ' αὐτιά του τὰ μακρὰ του μανίλια πέφτανε ὡς κάτου δείχνοντας μόνο τίς ἄκρες ἀπὸ τὰ δάχτυλά του, τὰ κοντά, κόκκινα καὶ φορτωμένα ψεύτικα δαχτυλίδια. Εἶχε ἄρα φαντασμένου ἀνθρώπου καὶ φχαριστημένου ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, ποὺ ἐπιβάλλεται στὶς γυναῖκες καὶ φέρνει στοὺς ἄντρες στεναχώρια.

Πάσχιζε νὰ δώσῃ στὸ ἄτομό του μιὰν ἐκφραση ἀκατάδεχτου καὶ στενοχωρημένου ἀνθρώπου κ' ἐμισόκλεινε ἀκατάπαυτα τὰ ματία του, ποὺ δὲ θὰ τοῦ βόλοῦσε εὐκολὰ νὰ βρῇ στὸ πρόσωπό του, τόσο εἴτανε μικρά. Στραβομουτσούνιαζε, ἔκανε πῶς χαμουριέται, ἔχων τὸ χέρι του μὲ ξεγνοιασιά στὰ κακομοιριασμένα του μαλλιά τὰ κόκκινα καὶ πολυχτενισμένα καὶ προσπαθοῦσε τοῦ κἄκου νὰ δώσῃ ἕνα χαριτωμένο στρίψιμο σὲ κάτι ξεστρίχες ποὺ ξεπετιόνταν κάτου ἀπὸ τὴ μύτη του.

Κι ὅλ' αὐτὰ τάκανε μὲλις παρατήρησε τὸ κορίτσι. Ὑστερα βადισε ἀρχὴ καὶ ὅταν τὴ σίμωσε, σταμάτησε, σήκωσε τίς πλάτες του, ἔβαλε τὰ χέρια του στὶς τσέπες καὶ ἀφοῦ καταδέχτηκε νὰ ρίξῃ μιὰ ματιά στὸ φτωχὸ παιδί, καθῆσε δίπλα τῆς μ' ἀπάθεια.

Τὴν κοίταξε πλάγια, σταύρωσε τὰ πόδια του ποῦχε τετωμένα καὶ μ' ἀπερεμένο ὕφος εἶπε:

— Μὲ περιμένεις ἀπὸ πολλὴν ὥρα;

Ἡ παιδοῦλα, σαστισμένη μὲ τέτοιο φέροισμα, ἀποκρίθηκε ὕστερα ἀπὸ λίγες στιγμῆς:

— Ναι. Βίχτωρ Ἀλέξαντρις.

— Μπα!... Ἐβγάλε τὸ κασκέττο σου, ἔχως τὸ χέρι στὰ μαλλιά σου, τὸ ξαναφόρεσε κ' ἐξακολούθησε κατὰζοντας δεξιά καὶ ἀριστερά μὲ μεγάλη σοβαρότητα.

— Τὸ ἔβγαλα, ὕστερα βρέχει (χαμουρήθηκε), ἔχουμε καὶ τόσα στὸ μυαλό μας! Σὲ βεβαιώνω δὲν ξέρω ποῦ ἔχω τὸ κεφάλι μου, ὁ κύριος παραπονιέται... Ἀ! ἀληθινά, αὔριο, ξέρεις, φεύγουμε.

— Αὔριο; ἔβγαλε ἡ φτωχοῦλα! καὶ ἀνάθελε πρὸς τὸ παλληκάρι μ' ἀπελπισία.

— Ναι, καί, αὔριο, ἀποκρίθηκεν αὐτὸς ξεγνοιαστα. Ἀ! γὰρ νὰ σοῦ πῶ, ξανάπε ξερὰ βλέποντας τὴ θλίψη τοῦ κοριτσιοῦ, ξέρεις πῶς δὲν μπορῶ νὰ βλέπω ἄνθρωπο νὰ κλαίῃ (καὶ μάζωξε τὴ χοντρή του μύτη). Σώπασε, Ἀκουλίνα, σὲ παρακαλῶ εἰδὲ μὴ φεύγω ἀμέσως.

— Ἐλα δὲν κλαίω, εἶπ' ἐκείνη, σφογγίζοντας ζωρὰ τὸ πρόσωπό τῆς τὸ λουσμένο στὰ δάκρυα.

Καὶ μὲ ἀγωνία ξανάπε.

— Λοιπὸν αὔριο εἶναι ποὺ φεύγετε. Καὶ πότε θὰ ξαναδωθούμε; Ἀχ, Παναγιά μου, πότε;

— Μὴ φοβάσαι καὶ θὰ ξαναδωθούμε κάποτε ἢ τοῦ χρόνου ἢ ἀργότερα. Ὁ γιὸς τοῦ κύριου θὰ μῇ στὸ στρατὸ στὴν Πετροῦπολη, πρόσσεσε μιλιώντας μὲ τὴ μύτη, γι' αὐτὸ μπορεῖ καὶ νὰ ταξιδεύουμε, βλέπεις.

— Ὡ! Ταχιά θὰ μὲ ξεχάσης, Βίχτωρ Ἀλέξαντρις.

— Ἐγώ, γιατί; Μπα, δὲ θὰ σὲ ξεχάσω, μὰ νὰ βάλῃς γνώση καὶ ν' ἀκούσης τὸν πατέρα σου καὶ νὰ μὴν εἶσαι κουτὴ. Δὲ θὰ σὲ ξεχάσω, μπα!

Κι ἀποσύρθηκε μὲ χαμουρητά.

— Νὰ μὲ θυμάσαι, Βίχτωρ Ἀλέξαντρις, ξανάπε ἱκετευτικά, θυμήσου πόσο σ' ἀγάπησα καὶ πῶς σοῦ παραδόθηκε ὀλάκερη καὶ πῶς σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ γιατί εἶσαι σύ. Ν' ἀκούσω τὸν πατέρα μου, λές; Ἐσύ μου λές ἕνα τέτοιο πρᾶγμα;

— Κι ὡστόσο δὲν εἶναι καὶ δύσκολο, ἀποκρίθηκε ὁ Βίχτωρ μὲ φωνὴ ποὺ θάλεγε πῶς βγαίνει ἀπὸ τὴν κοιλιὰ του, γιατί εἴταν ξαπλωμένος μὲ τὸ πλευρό, στηρίζοντας τὸ κεφάλι στὰ χέρια του σταυρωμένα.

— Ὡ! Ἐσύ ξέρεις πόσο, Βίχτωρ Ἀλέξαντρις. Εἶπε τὸ κορίτσι μ' ἕνα λυγρό.

Ὁ Ἀλέξαντρις ἐπαιξε μὲ τὰ μπιχλιμπίδια, ποῦχε μπροστά του κρεμασμένα, πρὶ δώσῃ ἀπάντησιν. Στὸ τέλος εἶπε:

— Θέλω νὰ πῶ πρῶτα-πρῶτα πῶς δὲν εἶσαι κουτὴ κοπέλλα. Ἀκουλίνα, καὶ δὲ σὲ καταλαβαίνω σήμερα Παραμιλᾷς, μοῦ φαίνεται. Λοιπὸν ἐγὼ μάθε πῶς θέλω νὰ σὲ διδάξω γιὰ τὸ καλὸ σου καὶ σύ μου ἀποκρίνεσαι σὰ χωριάτισσα! Γι' αὐτὸ πάρε παράδειγμα τὴ μάνα σου, ποὺ δὲν ἔτανε πάντα τέτοια οὕτ' αὕτη, ἀλλὰ ἐγὼ οὖτως ὅπου εἶμαι γραμματισμένος καὶ πρέπει γι' αὐτὸ νὰ μ' ἀκούσης, ὅταν σοῦ κάνω διδασχὴ. Ἐπειδὴ δὲν εἶσαι σύ γραμματισμένη, κατάλαδες;

— Μὲ τρομάζεις, Βίχτωρ Ἀλέξαντρις.

— Ἄλλο πάλι, καὶ γιατί αὐτό; Μὰ τί ἔχεις στὰ γόνατά σου... ἄνθια, ἄνθια;

Πρόσσεσε σιμώνοντας τὴν.

— Ἰδὲς, ἀποκρίθηκε ἡ Ἀκουλίνα θλιμμένη, νὰ γιούλια καὶ βοτάνι τῆς Παναγίας, νὰ καὶ πεντα-

νεῦρι ποὺ γιατρέβουνε τὰ χελώνια καὶ ἀπὸ κεῖνο τὸ χορταράκι τὸ ἄγριο ποὺ τρῶνε χλωρὰ τὰ μουσάρια. Καὶ προσφέρνοντάς του ἕνα μποκετάκι ἀπὸ ἄγρια μὴ-μὲ-ξεχνᾷς: Αὐτὸ εἶναι γιὰ σένα, τὰ θέλεις αὐτὰ τὰ μικρούλκα ἄνθια, ποὺ ἔκοφα γιὰ σένα;

Ὁ Ἀλέξαντρις τέντωσε τὸ χέρι του, πῆρε τ' ἄνθια, τὰ μύρισε, τὰ ζούπηξε μέσα στὶς χερουκλές του, μὲ τὰ ματία ὑψωμένα στὸν οὐρανὸ μ' ἀξιοπρέπεια.

Κεῖνη τὴ στιγμὴ ἡ Ἀκουλίνα τὸν κοίταξε καὶ στὰ ματία τῆς ἔλαμπε μιὰ τρυφεράδα καὶ ἀρσίσωση ποὺ σοῦφιγγαν τὴν καρδιά.

Οὔτε νὰ κλαίῃ ἀποκοτοῦσε μὴν κακοφανῇ στὸν ἄνθρωπο, ποὺ θαμάζε γιὰ στερνὴ βολᾷ, σ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ξαπλωμένος, σὰ Θεὸς ἀφίνονταν σ' αὐτὸν τὸν ἔρωτα μὲ μιὰν ὑπομονετικὴ ἐπιείκεια.

Καὶ εἶδα νὰ ζωγραφίζεται στὴν ὄψη αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἡ φχαρίστηση γιὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ἐγωισμοῦ του, αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου ποὺ μοῦ γεννοῦσε τὴ μεγαλειότερη περιφρόνησιν, βλέποντας τὴ φτωχὴ καὶ μορφὴ Ἀκουλίνα δίπλα του. Μιλοῦσε ἀπ' τῆς καρδιᾶς τῆς τὸ βαθὺς ἀφίνοντας τὴν λεύτερη νὰ πλημμυρᾷ σὲ λόγια, ἐνῶ αὐτὸς... ἄφησε τὸ μποκέτο ἀπ' τὰ μὴ-μὲ-ξεχνᾷς νὰ πῇ στὰ χορτάρια, ἔβγαλε ἀπ' τοῦ πανωφορίου του τὴν τσέπη ἕνα μονογαλὶ ἀπὸ τζάμι καὶ πάσχιζε τοῦ κἄκου, μὲ μύριους μορφασμούς, νὰ τὸ στεριώσῃ στὸ δεξιὸ του μάτι.

— Τί εἶν' αὐτό; κάνει σαστισμένη ἡ Ἀκουλίνα.

— Εἶναι μονόκλ, λές; ὁ Βίχτωρ ξεγνοιαστα.

— Καὶ γιὰ τί χορταίνεται;

— Γιὰ νὰ βλέπῃς καλύτερα.

— Ἀ! Δός μου καὶ μένα νὰ ἰδῶ.

Φάνηκε στὴν ἀρχὴ νὰ μὴν ἤθελε, μὰ ὡστόσο τῆς τόδωσε, λέγοντας:

— Κοίτα μὴν τὸ σπάσης!

— Μὴ φοβάσαι, μὴ φοβάσαι, δὲν εἶμαι δὲ καὶ τόσο παταλή...

Πολέμησε νὰ τὸ φορέσῃ, καὶ ἐπειτα εἶπε μ' ἀφέλεια:

— Μὰ δὲ βλέπω τίποτα.

— Μὰ κλείσε τὸ μάτι σου, κάνει ἐτοῦτος ἀπότομα.

Ἐκείνη ἔκλεισε τὸ μάτι ποὺ πολέμοῦσε νὰ βάλῃ τὸ μονογαλὶ.

— Ὁχι αὐτό, ἄχ Θεέ μου τί ἀνόητη! τὸ ἄλλο, τὸ ἄλλο!

Καὶ πρὶν ξαναπροσπαθῇ νὰ τὸ φορέσῃ τῆς τ' ἀρπαξὲ ἀπότομα.

Κατακοκκίνησε, ἕνα ἀνάλαφρο χαμόγελο διαβηκε ἀπὸ τὰ χεῖλια τῆς καὶ ἀποστρέφοντας λιγανὶ τὸ κεφάλι.

— Δὲν εἶναι γιὰ μᾶς αὐτὰ τὰ πράγματα, τοῦ λές.

— Φυσικά!

Ἐνὰς βαθὺς ἀναστεναγμὸς τῆς ξέφυγε.

— Ὡ! Πόσο θὰ μᾶς πονῇ ὅταν θὰ λείπῃς, Βίχτωρ Ἀλέξαντρις.

Ἐτοῦτος σφούγγιζε τὸ μονογαλὶ του καὶ τὸ ξανάβαλε στὴν τσέπη του.

— Δηλαδή, στὴν ἀρχὴ! Καὶ μὲ ὕφος προστάτη τῆς χτύπησε τὸν ὦμα. Ἡ Ἀκουλίνα ἀρπαξὲ τὸ χέρι του καὶ τὸ φίλησε. Στὴν ἀρχὴ, ναί, θάναι κάπως σκληρὸ γιὰ σένα, κακομοιρίτσα, γιατί νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια δὲν εἶσαι καὶ κακὴ κοπέλλα, πρόσσεσε μὲ ὕφος ἀνθρώπου φχαριστημένου ἀπὸ τὸν ἑαυτό του. Μὰ τί μπορῶ νὰ κάμω ἐγώ; Γιὰ ἔλα, σὲ παρακαλῶ, στή θέση μου. Ὁ κύριος κ' ἐγὼ δὲν μπορούμε, ξέρεις, νὰ μείνουμε δῶ πέρα. Χειμῶνας ἔρχεται καὶ δὲ φαντάζεσαι τί πληχτικὰ ὅπου εἶναι αὕτη ἡ ἐποχὴ

στήν εξοχήν. Στὴν Πετρούπολη ἀλλάζει τὸ πρᾶγμα. Δὲ μπορεῖς οὔτε στὸν ὕπνο σου νὰ φανταστῇς τὸ τί μᾶς προσμένει κεῖ πέρα. "Ακου! Κοινωνία διαλεχτή, γραμματισμένη, καθὼς πρέπει. "Επειτα, κόσμος, ἀμάξια, παλάτια ἀρχοντικά, κόσμος, δρόμοι, ἀμάξια, ἀμάξια!..

"Ἡ κοπελλοῦλα τὸν ἀκούει λαχανιάζοντας, μὲ τὸ στόμα μισανοιχτὸ σὰν παιδάκι. ποῦ τοῦ λὲς πα-
ραμῦθι. «Μὰ τί κάθουμαι καὶ σοῦ ψέλλω δῶ πέρα, ἀφοῦ δὲ μπορεῖς νὰ καταλάβῃς ἀπ' αὐτὰ τὰ πρᾶ-
ματα».

— "Α! ναί! σὲ καταλαβαίνω, Βίχτωρ "Αλέξαν-
τρις, εἰπ' ἐκείνη, ναί, ναί ὅλα τὰ καταλαβαίνω,
ἐννοια σου.

— Καλά! Κολοκύθια!

"Ἡ "Ακουλίνα σοβαρέφτηκε.

— Εἴσυνα πολὺ πὶδ γλυκὸς μαζί μου πρωτή-
τερα, Βίχτωρ "Αλέξαντρις, εἶπε κατεβάζοντας τὰ
μάτια της καὶ δὲ μοῦ μιλοῦσες ἔτσι σκληρόκαρδα.

Ξανάπε τὴ λέξη «πρωτήτερα» μὲ θλιμμένο κί-
νημα.

Σώπασαν κ' οἱ δύο γιὰ μιὰ στιγμή.

"Επειτα κείνος στηρίχτηκε στὸν ἀγκῶνα του
καὶ εἶπε:

— "Ωρα τώρα νὰ φεύγω.

— "Ω! "Οχι! Μείνε λιγάκι, παρακάλεσε ἡ "Α-
κουλίνα, στάσου, στάσου μιὰ στιγμουῖλα.

— Μὰ πῶς; Δὲ σὲ χαιρετήσα δά;

— Μείνε, μείνε λιγάκι, ξανάπε.

Ξαπλώθηκε πάλι κατάχαμα κείνος κι ἄρχισε νὰ
σφυρίζῃ τῆς "Ακουλίνας ἡ ματιά οὔτε στιγμή τὸν
ἄφινε, τὸ στήθος της κολπώνονταν, τὰ χεῖλια της
τρέμανε κι ἀπὸ τὰ κατάχλωμα μάγουλά της μιὰ
κοκκινάδα συγχοδιάβαινε.

Ξαφνικὰ ἔκραξε ἀλλόφρονι: «Βίχτωρ "Αλέ-
ξαντρις! Εἶναι κακὸ αὐτὸ ποῦ κάνεις κι ὁ Θεὸς τὸ
ξέρει, εἶναι πολὺ κακὸ!»

— Τί θέλεις νὰ πῇς τώρα; ἀποκρίθηκε μὲ τὰ
φρύδια σουφρωμένα καὶ στηριζόμενος στὸ δεξιὸ του
ἀγκῶνα.

— Ναί, ναί, εἶναι πολὺ κακὸ! Οὔτ' ἓνα γλυκό-
λογο δὲ βρίσκεις νὰ μοῦ πῇς πριχού μ' ἀφήσης γιὰ
τόσον καιρὸ ἔρημη στὴν κακομοιριά μου, ἐμένα, μιὰ
δυστυχισμένη!

— Μὰ καὶ τί θέλεις νὰ σοῦ πῶ;

— Τὸ ξέρεις καλύτερα ἀπὸ μένα, μὰ δὲ θέλεις.
Δὲν τὰξίζω δά καὶ τόσο νὰ μοῦ φέρνονται ἔτσι.

— Μὰ εἶσαι παράξενη, τὸ ξέρεις!; Τί θέλεις νὰ
σοῦ πῶ;

— "Ενα λογάκι, ἓνα λογάκι τόσο δά...

— Ξέρεις κάνε ποῦ δὲν ξέρεις τί λὲς!

Καὶ μὴν ὑπομένοντας πιά ὁ Βίχτωρ σηκώθηκε.
— Μὴ θυμῶνῃς, μὴ θυμῶνῃς, εἶπε ἡ "Ακουλίνα,
καὶ τὸν κράτησε ἀπὸ τὰ χεῖρια, ἔτοιμη νὰ λυθῇ σὲ
κλάμματα.

— "Οχι, δὲ θυμῶνῃς, ἀλλὰ τοῦ λῆω καὶ σοῦ ξα-
ναλῶ πῶς τίποτα δὲ μπορῶ νὰ κάμω. Γιατί, ἀ-
δερφέ, θαρρῶ νὰ μὴ στοχάζεσαι πῶς θὰ σὲ στεφανω-
θῶ (1), εἰ; λοιπὸν τί θέλεις;

Καὶ τέντωσε τὸ λαιμό του γιὰ ν' ἀκούσῃ τὴν
ἀπόκρισίν της.

— Τίποτα, τίποτα, μονάχα λῆω πῶς θὰ μπο-
ροῦσες νὰ μ' ἀφήσης ὅχι μὲ τέτοιον τρόπο, πῶς θὰ
μποροῦσες νὰ μοῦ πῇς ἓνα γλυκὸ λόγο... Μουρμούρισε

κάτι, τέντωσε πρὸς αὐτὸν τὰ δύο της χεῖρια ποῦ
ἔτρεμαν καὶ δίχως πιά καμμιὰ δύναμη καὶ πνιγ-
μένη ἀπὸ τὸν πόνο της, ξέσπασε σὲ λυγμούς.

— Χμ! Νὰ τὰ μας τώρα! εἶπε ἡσυχος-ἡσυχος ὁ
ὠραίος Βίχτωρ σιάχνοντας τὰ μαλλιά του.

"Ἡ "Ακουλίνα δὲν ἔπαυε τὰ κλάμματα κ' ἔλεγε:

— "Οχι, ὄχι, δὲ θέλω τίποτα, τίποτα, μὰ τί
θ' ἀπογείνω μὲ τοὺς γονιούς μου; θὰ μὲ καταφρο-
νέσουνε καὶ θὰ μ' ἀφήσουν ἔρημη. Θὰ μοῦ δώκουν
στανικά κάποιον ἄντρα ποῦ δὲ θ' ἀγαπάω, ἄχ!
ἀλλὰ σὲ μένα!

— Καλά! Λέγε, λέγε λοιπὸν ἀφοῦ σ' ἄρῃσει.

Εἶπε τὸ παλληκάρι περιγελαστικά.

— "Οχι, ξανάπε κείνη ἀπελπισμένη, τίποτα δὲ
θέλει νὰ μοῦ πῇ, οὔτ' ἓνα μικρὸ λογάκι, ὥστόσο ἂν
μοῦ ἔλεγε: "Ακουλίνα σέ...!

Τὸ φτωχὸ παιδί νικημένο ἀπὸ τὸν πόνο, ἔπεσε
προύμητα πὰ στὰ χόρτα καὶ τὸ κορμάκι της σπαρ-
ταροῦσε δάκρο μῆσα σὲ λυγμούς. Πνίγονταν στὴν
ἀπελπισίᾶ της μέσα. "Ο "Αλέξαντρις τὴν κοίταξε
μιὰ στιγμουῖλα, ἔπειτα σήκωσε τίς πλάτες του κ'
ἔφυγε μὲ μεγάλα πατήματα.

Σὰ συνῆρτε λιγάκι ἡ "Ακουλίνα, ἀναστήκωσε τὰ
κεφάλι της καὶ βλέποντας πῶς εἶτανε μόνη σηκώ-
θηκε κοιτώντας μακριάθε τὸ Βίχτωρα ποῦφευγε.
Τῆς ἦρτε νὰ τρέξῃ κατόπι του, μὰ τὰ γόνα της λυ-
γίσανε στὸ βάρος τοῦ κορμιοῦ της κ' ἔπεσε γονατι-
στὴ ἐνώνοντας τὰ χεῖρια.

"Ἡ συμπάθεια ποῦ μοῦ γεννοῦσε ἡ φτωχὴ κο-
πελλοῦλα νίκησε καὶ τὴ θέλησίν μου βγήκα βια-
στικά ἀπὸ τὸν κρυφώνα μου κ' ἔτρεξα νὰ τὴν βοη-
θίσω.

Μὰ ὅταν μὲ παρατήρησε, ξαναβρῆκε τὴ δύνα-
μή της καὶ, ἀφίνοντας ἓνα μικρὸ σκουξιμο, χάθηκε
πίσω ἀπὸ τὰ μεγάλα δέντρα, σπέρνοντας στὸ διάβα
της τοὺς ἀνθούς ποῦ εἶχαν μείνῃ στὰ γόνατά της.
"Όταν ἔφυγε, ἔσκυψα καὶ μάζεψα τὰ πεσμένα ἀνθία,
ὕστερα τραβήξα πάλι γιὰ τὸν κάμπο.

"Ο ἥλιος κόντεβε νὰ βασιλέψῃ κι οἱ ἀχτίδες του
λίγο-λίγο καὶ χλώμαιναν.

Στὸν οὐρανὸ ἓνα καθάριο κι ἀμάλαγο φῶς ἀπλώ-
νονταν ποῦ λίγο-λίγο σκοτεῖνιαζε. "Ἡ μέρα ἔφευγε
καὶ τὸ μούχρωμα σὲ λίγο θὰ ξάπλωνε τίς φτερούγες
τοῦ ὁλόγουρά μου.

"Ενας ἀνάλαφρος ἀέρας ἔπνεε ποῦ βοοῦσε πὰ στὰ
χέρσα καὶ ξερά χωράφια, σέρνοντας μαζί του τὰ
ξερόφυλλα, ποῦ στρώνανε τὸ δρόμο καὶ τὴν ἄκρια
τοῦ δάσου. Τὰ μεγάλα δέντρα βογγοῦσαν σιγὰ στὸ
πνέμα τοῦ ἀνεμιῶ. Στὸν ἀθήρα τῶν μισομαραμμέ-
νων χορταριῶν, στοὺς φράχτες καὶ στὰ παραμικρό-
τερα κλωνάρια εἶτανε σταματημένα λεφτοκαμω-
μένα πλοκάδια ἀπὸ λευκὰ σφαλαγγάκια, ἀπὸ κείνα
ποῦ βλέπεις ὁλοῦθε νὰ γυρίζουν τὸ χυνόπωρο καὶ
ποῦ λάμπουνε σὰ λαμπυρίδες.

Μιὰ μεγάλη θλίψη μὲ γέμισε καὶ σταμάτησα.

"Ἡ φύση εἶταν ὑγρὴ ἀκόμα ἀπὸ δροσιά, μὲ τὸ
στερνὸ της αὐτὸ χαμόγελο σοῦ πρόλεγε τίς τρομά-
ρες τοῦ χειμῶνα ποῦ ἔρχονταν κιόλα. "Αξάφνα ἓνα
κοράκι εἶδα νὰ περνᾷ σὲ μεγάλο ψήλωμα πάνωθε
ἀπ' τὸ κεφάλι μου. Πετοῦσε βαριά μὲ κοίταξε πλά-
για καὶ μπῆκε στὸ δάσο σκουίζοντας πένθιμα δίχως
διακοπή. "Ενα κοπάδι ἀγριοπερίστερα ἀπὸ κείνα ποῦ
σοῦ προμηνῶνε τὸ χειμῶνα χούμψιζε τ' ἀψήλου στὸ
κοντινὸ χωράφι ἔτοιμο γιὰ πόλεμο. "Ακουσα τὸν
κρότο μιᾶς τελέγας πίσω ἀπὸ μιὰ μπαρακοῦλα
ρεῖπια.

Τέλος ἔφτασα στὸ σπίτι ποῦ μὲ καρτεροῦσε ὅπως
πάντα γλυκεῖα ἀνάπαψη.

Καὶ πάντα ξανοίγω μπροστὰ μου τὰ μεγάλα-
θλιμμένα τῆς "Ακουλίνας μάτια.

Πάμπουκετάκι ἀπὸ τὰ μὴ-μὲ-ξεχνᾷς, ποῦ φύ-
λαξα γιὰ νὰ θυμᾶμαι τὴ φτωχὴ παιδοῦλα μαράθηκε,
μὰ ἡ θύμησίν της θ' ἀνθίζει πάντα μέσα μου.

Λευκάδα

ΙΩΝΤΑ ΓΑΡΤΣΩΝΗ

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΒΓΟΥΣΤΟ

"Αὐα κανεῖς καθήκει καὶ μαζεύει ὅλες τίς ἐλ-
ληνικὰς συνήθειες, ὅλα τῆς Ρωμιουσίνης τὰ ἔθιμα
καὶ τίς παραδόσεις, σὲ τί περὶ πλοῦσιον ἀπὸ φυτε-
μένες ἀγνὲς καὶ πάναγνες καρδίαις, ἔδολες καὶ ἄκα-
κες ψυχῆς, γεμάτες ἀγάπη καὶ λατρεία στὰ πατρικά
καὶ στὸ μεγάλῳχαρο Θεῶ. θὲ νὰ βρεθεῖ!

Εἶν' ἀλήθεια πὺς αὐτὸς ὁ πενεμένος «Νουμᾶς»,
ὁ λατρεμένος ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες του καὶ τοὺς με-
λετητὰς του, ἀπ' ὅντας ἐκκαμ ἀρχὴ νὰ τὸν διαβά-
ζω μὲ μάγεψε ὁλότελα, μὲ σκλάβωσε μὲ τὴν πα-
τριωτικὴν του ἔδολη καὶ ξαστερόρωτη πορεία, μὲ
τὴν ἀληθινήν, ποῦ χτυπᾷ ἐντὺς μέσ' τὴν καρδιά,
φιλολογία του, καὶ τοῦτο δὲν τὸ ἀποδίνω στίς τόσες
διαλεχτὰς πένες τόσο, ὅσο στὴ φυσικὰ καὶ παντο-
δύναμη γλώσσα ποῦ μεταχειρίζεται. Καὶ δὲν εἶναι
δὰ καὶ μεγάλη τόλμη ἂν πῶ, πῶς ἂν στὰ ἀθώρητα
ὑψη τοῦ ὁ Πλάττης δὲ μιλάει δική του γλώσσα,
ἀλλὰ μιὰ ἀπ' τίς μιλούμενες στὰ πέρατα τοῦ κό-
σμου, αὐτὴ θὲ νᾶναι ἡ ἐθνικὴ μας γλώσσα!

"Εγὼ αὐτὸν τὸν παράγραφο ἔτσι σὰν σὲ περιώ-
ριο τὸν ἔγραψα, κι ὁ σεμνοστολισμένος «Νουμᾶς»
μας ἄς μοῦ τὸν συχωρέσει, γιατί ἡ ἀλήθεια ὅπου κι
ἂν τύχῃ πρέπει νὰ ξεστομίζεται.

Σήμερα ξέροντας πὺς ὁ «Νουμᾶς» μὲ λαχτάρα
μαζεύει ὅλα τὰ πανώρια κ' εὐγενικὰ ἔθιμα τῶν ση-
μερινῶν Ρωμιῶν, ποῦ κι αὐτὰ μονάχα δέχονται
πὺς εἶναι ὁ λαὸς μας ὁ διαλεγμένος τοῦ Θεοῦ, κ' ἡ
πατρίδα μας ἡ μεγάλη δὲ θὰ σῶσῃ σὰν πῶς πολ-
λοὶ καλοθελητὰδες τσαμπουνίζουν ἀδιάντροπα, ἀλλὰ
πάλι θ' ἀστραποφωτῇ τὸν κόσμον μὲ τίς πολλὰς
της χάρες, ξέροντας, λῆω, πῶς μὲ πόνο τὰ μαζεύει
τὰ ἔθιμα αὐτὰ ποῦ γίνονται σὲ διάφορες κατατο-
πιές, καὶ διαλεγμένα μπορεῖ κανεῖς νὰ τὰ φυλλο-
μετρήσῃ καὶ νὰ τ' ἀπολάψῃ στίς φωταβόλες σελί-
δες του, καὶ θέλοντας νὰ μακρύνω λίγο τὴν ἀνάδα
μ' ἓνα κομμάτι ἀπ' τὴν ἐλληνικὴ ζωὴ, θὰ γράψω
ἓνα ἔθιμο ποῦ γίνεται στὸ χωριὸ μου κάθε χρόνον τὸ
δεκαπεντάβγουστο, στὴ γιορτὴ τῆς Παναγίας τῆς
μεγαλόχαρης.

Καὶ ἀπαντικρὺς στὴν ἀνθοβολὴ καὶ μυριαπλουμι-
σμένη ἀπ' τὴ μεγάλη μάσσα τὴ φύση Καλαμάτα,
λίγο πάνου ἀπὸ τὸν κάδο τῶν Κιτριῶν ὅθι ὁ Πε-
τρόμπεης ξαπόλυσε τὴν πρώτην προκήρυξιν στίς προ-
στάτισσες Δυναμὲς γιὰ τὸ εἶδωλον τοῦ "Ελλῆνα, τὴ
Λευτεριά, π' ἀκόμα δὲν τὴν ἐνοιῶσε τέλεια νὰ λα-
χαρίζῃ στὰ στήθια του, κ' ἐμήνησε στοὺς μεγαλο-
δύναμους τῆς γῆς πῶς ὁ Ρωμιὸς ἀγαναχτήσε βα-
στάνοντας στὸ λαιμό του τὸ ζυγὸν κι ἀποφάσισε νὰ δρᾷ-
ξῃ τάρματα καὶ ἡ νὰ ζήσῃ λεύτερος ἢ νὰ ξεψυχήσῃ
πάνου στὸ τρανταχτὲρὸν καρναῖον του, βρίσκεται
ἓνα χωριὸν γιομάτῳ ἀπὸ πρασιναδά καὶ κρουσταλλί-
νιες βρυσούλες ποῦ τὸ λένε Ντολοῖ. Παράμυρα σ'
αὐτὸ σηκώνονται κι ἄλλα χωριουδάκια πολλὰ ποῦ

(1) "Ενας δμορόδης ἢ καμαριέρης θαρρεῖ ταπεινώσῃ
νὰ πάρῃ γυναῖκα του μιὰ χωριτίτισσα. Εἶναι γάμος ποῦ
δὲν ταιριάζει.